

διὰ τῆς κινήσεως τῶν ὁφρύων του „μέγαν ἐλελέξας” Ολυμπονί”, δὲν μνημονεύουσι τοῦ ἀετοῦ, τοῦ ὅποιου ἄπαξ μόνον γίνεται μνεία, καθιπταμένου ἐκ τῶν κορυφῶν τῆς Ἰδης καὶ φέροντος εὐτύχιαν εἰς τοὺς θυητούς.

Αἱ ἴδιεταις καὶ τὰ προτερόματα τοῦ ἀετοῦ, ἔνεκεν τῶν ὅποιων ἡ ἀρχαῖα μυθολογία ἀνύψωσεν αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ συνοδοῦ τοῦ Διός καὶ τὸν παρέστησεν ὡς σύμβολον τῆς ἰσχύος, τῆς εὐψυχίας, τῆς μεγαλονοίας καὶ τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς, ἔγιναν ἀφορμή, ὅπως καὶ οἱ μεταγενέστεροι γηγεμόνες καὶ βασιλεῖς τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἐκλέξωσιν αὐτὸν ὡς σύμβολον καὶ σῆμα ἐπὶ τῶν σημαιῶν των. Πτολεμαῖος ὁ Σωτὴρ κατέστησεν αὐτὸν ἀλληγορικὸν σύμβολον τοῦ αἰγυπτιακοῦ βασιλείου, κατά τινα δ’ ἀρχαίαν παράδοσιν ἀετὸς ἐπίσης ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ταρκύνιον τὴν ἀπόφασιν τῶν θεῶν, καθ’ ἥν ἡ ἐν Ρώμῃ βασιλικὴ ἀρχὴ θὰ πειπτεῖν εἰς χεῖράς του. Οἱ Ἐτροῦσκοι εἶχον πέμψει πρὸς τοὺς Ρωμαίους μεταξὺ ἀλλων δώρων καὶ σκηπτρὸν, φέρον ἀετὸν ἐξ ἐλεφαντόδοντος, ἔκτοτε δὲ παρέμεινεν οὗτος ὡς σύμβολον τῆς ρωμαϊκῆς δημοκρατίας. Καὶ οἱ μετέπειτα αὐτοκράτορες εἶχον διατηρήσει αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, διτε δὲ Κάρολος ὁ μέγας ἀνεκηρύχθη Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης, παρέλαβε τὸν ρωμαϊκὸν ἀετὸν ὡς σύμβολον τῆς νέας φραγκογερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Κατὰ τὰς μετὰ μεγάλης πομπῆς καὶ παρατάξεως γνομένας κηδείας τῶν ρωμαίων Αὐτοκρατόρων ἀφίνον ἐκ τῶν φλοιῶν τῆς πυρᾶς ν’ ἀναρδῆ εἰς τὰ ὄψη εἰς ἀετός, διὰ νὰ παραστήσωσιν ἀλληγορικῶς τὴν ἀποδέσσιν τοῦ τεθνεῶτος αὐτοκράτορος, τοῦ ὅποιου ἡ φυγὴ ἐν μορφῇ ἀετοῦ ἀνίπτατο πρὸς τοὺς θεούς. Ἡ Αὐτοκρατορία τοῦ Βυζαντίου εἶχε τὸν δικέφαλον ἀετόν, εἰς σημεῖον δὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ δυτικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους ἐν Βυζαντίῳ συνεχανεύμησαν ἀμφότεραι αἱ γηγεμονίαι τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Οἱ ἀετοὶ τῶν ρωμαϊκῶν λεγεώνων ἐπὶ τῆς δημοκρατίας κατεσκευάζοντο ἐξ ἀργύρου μετὰ χρυσῆς ἀστραπῆς, ἐπὶ δὲ τῆς Αὐτοκρατορίας ἦσαν καθ’ ὅλοκληράν χρυσοῦ. Τὸν δικέφαλον τοῦ Βυζαντίου ἀετὸν παρέλαβον κατόπιν οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Ρωσίας, οἱ ὅποιοι ὡς προστάται τῆς Ἑλληνικῆς ἥρχισαν κατόπιν νὰ ἐγείρωσιν ὁξιώσεις καὶ ἐπὶ τῆς διαδοχῆς τοῦ βυζαντινοῦ θρόνου. Πῶς ὅμως ὁ δικέφαλος ἀετός, τὸ ἔμβλημα τῶν σημαιῶν τοῦ γερμανορωμαϊκοῦ κράτους, παρελήφθη ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, ἀγνοούμεν, διότι μεθ’ ὅλας τὰς ἄχρι τοῦδε γενομένας ἐρεύνας δὲν κατωρθώθη ἀκόμη νὰ ὀρισθῇ ὁ χρονος καὶ νὰ εὐρεθῇ ἡ αἰτία, ἡτις ἐπέφερε τὴν ἀλλαγὴν ταύτην τοῦ σήματος.

Οἱ σημερινὸι γερμανικὸι αὐτοκρατορικὸι ἀετὸι τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσίας παρελήφθη ἀμέσως ἐκ τοῦ ἀρχαίου γερμανικοῦ κράτους, διότι κατὰ πρῶτον τὸ σῆμα τοῦτο εἶχε

διαθῆ εἰς τὸ τάγμα τῶν γερμανῶν ἵπποτῶν, μετὰ τὴν διάλυσιν δ’ αὐτοῦ μετέπεσεν εἰς τὰ οἰκισμένα τοῦ δουκάτου τῆς Πρωσίας καὶ ἔπειτα ἀπεδόθη πάλιν εἰς τὸ νέον γερμανικὸν κράτος.

Ναπολέων ὁ Α., ὃςτις διὰ ν’ ἀνέλμη εἰς τὸν θρόνον ἡκοιλούμησε τὸν αὐτὸν δρόμον ὃν καὶ ἡ ἀρχαῖα Ρώμη, ὃταν μετεβλήθη ἀπὸ δημοκρατίας εἰς Αὐτοκρατορίαν, ἔξελεξε τὸν ἀετὸν ὡς ἔμβλημα τῶν γαλλικῶν σημαιῶν καὶ ἔπειτα ὡς σῆμα τῆς Αὐτοκρατορίας του. Τὸ βασιλειόν τῆς Πολωνίας εἶχε λευκὸν ἀετόν, τὸ δὲ Βρανδεβούργον ἔρυθρὸν καὶ αἱ Ἡνωμέναι τῆς Ἀμερικῆς Πολιτεῖαι ἔχουσιν ἐπίσης ἀετὸν ὡς σῆμα τῆς δυνάμεως των. Ἔν γένει ὁ ἀετός, ἡ κεφαλή του, οἱ ὄνυχες καὶ τὰ πτερά του ἔκπαλαι εἶχον μεγάλην ἀλληγορικὴν σημασίαν, κατὰ τὸν μεσαιώνα δὲ ἐπεκράτει ἡ συνήμεια, ἐπίσημα δημόσια ἔγγραφα νὰ μποράφωσι· διὰ γραφίδων ἐκ πτερῶν ἀετοῦ, ἐπίσης δὲ καὶ ἐν ἔτει 1871 ἡ γαλλογερμανικὴ συνθήκη ὑπεγράφη διὰ τοιαύτης τινὸς γραφίδος ἐκ πτεροῦ ἀετοῦ, τοῦ ὅποιου ἡ εἰκὼν ἦτο συγχρόνως σῆμα τοῦτο νικητοῦ καὶ τοῦ νικημέντος.

Καὶ μεταξὺ τῶν ἐπισημοτάτων εὐφραπτῶν παρασήμων ὁ ἀετός καταλαμβάνει λαμπρὰν θέσιν. Τὸ ἀνώτατον παράσημον τῆς Πρωσίας φέρει τὴν εἰκόνα μέλανος ἀετοῦ καὶ πέριξ αὐτῆς τὰς λέξεις: „suum cuique“. Τὸ παράσημον τοῦ λευκοῦ ἀετοῦ τοῦ ἀρχαίου τῆς Πολωνίας βασιλείου δίδεται τὴν σήμερον ὑπὸ τοῦ Τσάρου ὡς τρίτον παράσημον τῆς Ρωσίας Αὐτοκρατορίας, δ’ ἔρυθροῦς ἀετὸς τοῦ Βρανδεβούργου μετὰ τῶν λέξεων: „sincere et constater“ καταλαμβάνει τὴν δευτέραν θέσιν μεταξὺ τῶν πρωσικῶν παρασήμων.

Μετὰ τὸν ἀετὸν καὶ τὰ ἄλλα κατώτερα ἀρπακτικὰ δρνεα ἐνομίζοντο καὶ νομίζονται ὡς σύμβολα τῆς ἰσχύος, τῆς εὐψυχίας καὶ τῆς ἀρχῆς, πολλοὶ δὲ τῶν γηγεμόνων καὶ τῶν κομήτων κατὰ τὸν μεσαιώνα εἶχον ιέραχας ἐξωγραφημένους ἐν τοῖς οἰκουσμοῖς των.

Ἡ δὲ γλαῦξ ἐκ παλαιοτάτων χρόνων ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβολον τῆς σοφίας καὶ τῆς προφητικῆς δυνάμεως, ἢτον ἀφερωμένη εἰς τὴν Παλλαδάν Αθηνᾶν καὶ ἐν Ἀθήναις πρὸ πάντων ἐτιμάτο, τοῦδε ἔνεκεν καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐπεκράτησε τὸ παροιμιῶδες: „γλαῦκας ἐς Ἀθήνας φέρειν“, λεγόμενον περὶ περιττῶν ἴδεων καὶ πραγμάτων πασιγνώστων. Περίεργον εἶνε ἐν τούτοις, ὅτι μέχρι τῆς σήμερον διετηρήθη ἡ δεισιδαίμων πρόληψις, ἡτις ἐπεκράτει παρὰ τῷ λαῷ καὶ ἐπὶ Αἴλιανοῦ λέγοντος: „ἡ γλαῦξ ἐπὶ τιναὶ σπουδὴν ὕρμημένῳ ἀνδρὶ συνοῦσα καὶ ἐπιστᾶσα οὐκ ἀγαθὸν σύμβολον φασι“, πολλαχοῦ δὲ νομίζεται, ὅτι ἡ κραυγὴ τῆς γλαῦκας ἐκ τῆς στέγης οἴκου, ὃπου διαμένει ἀσθενῶν ἀνθρώπος, προδηλοῖ τὴν τοῦ πάσχοντος προσεχῆ τελευτήν.

ΕΙΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

Οἱ διάσημοι ἱατρὸς Βαλθάσαρ Λουδοβίκος Τράλλης, ὅστις ἐννενηκοντούτης τὴν ἡλικίαν ἀπέθανε τῷ 1797 ἐν Βρεσλαύᾳ, ὃπου διήγαγε καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βίου του ὡς δόκιμος καὶ πολυμαθής μαθητὴς τοῦ Boerhave, ἐδημοσίευσε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἐν μικρὸν βιβλιάριον, ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἴδιαν του διαβεβαίωσιν πιστῶς ἀνεκοίνου τὰς διαφόρους του συνδιαλέξεις, ἀς συνῆψε κατὰ διαφόρους καιροὺς πρὸς ἐστεμμένας

κεφαλάς. Τὸ σπανιώτατον τούτο βιβλιάριον περιέχει πολλὰς λίαν ἀξιοπειρέργους καὶ ἐνδιαφερούσας σημειώσεις, μεταξὺ δ’ αὐτῶν πρωτεύει ὁ διάλογος, ὃν συνήψεν ὁ συγγραφεὺς πρὸς Φρειδερίκον τὸν μέγαν, τοῦ ὅποιου αἱ περιφρονητικαὶ κρίσεις περὶ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἱατρῶν καὶ ἡ καταφορά του κατὰ τῆς γερμανικῆς γλώσσης, εἶχον ἐρεθίσει τὸν γηραιόν Ἀσκληπιαδῆν καὶ εἶχον τὸν παρακινήσει μάλιστα νὰ δημοσιεύσῃ (τῷ 1780) καὶ ἐν „γράμμα

περὶ τῆς γερμανικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας". Κατὰ τὸν βίον του ὁ Τράλλης διηγεῖτο πάντοτε μεθ' ὑπερηφανείας τὰ κατὰ τὸν διάλογον ἐκεῖνον, μόλις ὅμως μετὰ θάνατον τοῦ βασιλέως ἀπεφάσισε νὰ τὸν „ἀντιγράψῃ κατὰ λέξιν" καὶ νὰ τὸν δημοσιεύσῃ.

Τὸ φωνόπωρον τοῦ 1757 ὁ ἥμετερος ἵατρὸς εἶχε προσκλημή παρὰ τὴν κλίνην τοῦ πρίγκηπος Αὐγούστου Φερδινάνδου, προεβλημέντος ὑπὸ δεινῆς πλευρίτιδος. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ ληφθέντα μέτρα εἶχον ἥδη σώσει τὴν κινδυνεύουσαν ζωὴν τοῦ πρίγκηπος, ὅτε ὁ Φρειδερίκος μαθὼν τὴν βαρεῖαν ἀσθενειῶν τοῦ προσφιλοῦς ἀδελφοῦ του ἔσπευσεν αὐτοπροσώπως εἰς Βρεσλαύαν. Κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην του ἐπίσκεψιν συνήντησεν ἐντῷ θαλάμῳ τοῦ ἀσθενοῦς τὸν ἵατρόν, ὃν ὁ ἀσθενής πρίγκηψις συνέστησεν εἰς τὸν ἀδελφόν του διὰ τῶν λέξεων: „Voilà, Sire, le sauveur de ma vie." Ἀμέσως δ' ἐπηκολούθησεν ὁ ἔξης διάλογος ἡ μᾶλλον ἔξετασις, ἣτις φέρει πανταχοῦ τὴν σφραγίδα τῆς ἀληθείας καὶ τῆς γνησιότητος.

„Ἄυτὸς εἶνε λοιπὸν ὁ ἵατρός," (ὁ Βασιλεὺς ὥμιλει ὡς πρὸς τρίτον πρόσωπον).

„Ναί, Μεγαλειότατε, καὶ θεωρῶ ἐμαυτὸν λίαν εὔτυχη, ὅτι . . ."

„Τῷ χαρίζω τὰ κομπλιμέντα, θέλω δὲ νά μοι εἰπῆ λίαν. συντόμως, ἀφ' οὗ ὁ πρίγκηψις εὑρίσκεται καλλίτερα, ποία ἥτον ἡ ἀσθενεία του,"

„Ἔτο σφοδρὸς φλεγμονικὸς πυρετός μὲ πόνους κατὰ τὸ πλευρόν."

„Τί ἔννοει διὰ τῆς λέξεως σφοδρὸς φλεγμονικὸς πυρετός;"

„Στάσιν τοῦ αἵματος εἰς τὰ ἀκρα τῶν ἀρτηριῶν ὅργανων τινῶν καὶ ταχυτέραν κυκλοφορίαν αὐτοῦ εἰς ὅλα τὰ λοιπά."

„Καὶ ποῦ λοιπὸν εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν συνέβη αὐτὴ ἡ στάσις;"

„Εἰς τοὺς μυῶνας μεταξὺ τῶν πλευρῶν, εἰς τὸν μεσοπλεύριον λεγόμενον ὕμένα, πιθανῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν πνευμόνων."

„Καὶ πῶς προεβλήμη ὁ πρίγκηψις ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ταύτης;

„Ολίγας ἥμέρας προηγουμένως ἥσθιαντο δύσπνοιαν, ἐκτὸς δὲ τούτου, διοικῶν μίαν μεραρχίαν, ἐστάδην προχθὲς τὴν νύκτα ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐντὸς τῆς χιόνος."

„Καὶ τοῦτο θὰ ἥτον ἱκανὸν νὰ τῷ φέρῃ μίαν τόσῳ σοβαρὸν νόσον;"

„Ἀνέπνευσε διαρκῶς τὸν ψυχρὸν ἀέρα, οὕτω δὲ εἰς τὰ συνεσταλμένα ἀγγεῖα τοῦ πνεύμονος παρεκαλύθη ἡ ἐλευθέρα κυκλοφορία τοῦ αἵματος."

„Ἐτσι! Καὶ τί λοιπὸν προτίθεται νὰ κάμῃ πρὸς θεραπείαν του;"

„Ν' ἀραιώσω τὸ στάσιμον αἷμα, νὰ εὐρύνω τοὺς σωλῆνας, νὰ κατευνάσω τὴν ὀξύτητα τοῦ πυρετοῦ διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἐμπύησις."

„Καὶ ποῖα μέσα μετεχειρίσθη;"

„Τέσσαρας φλεβοτομίας, κριθανόνερον καὶ λεμονάδαν, τεῖον ἀπὸ μαλακτικὰ βότανα, ὀξυμέλιον καὶ νίτρον· ἔξωτρικῶς μαλακτικὰ καταπλάσματα."

„Πολὺ καλά, πρὸ πάντων ὅμως αἱ φλεβοτομίαι ὠφέλησαν."

„Μάλιστα, ἀλλὰ εἰς τὴν τετάρτην φλεβοτομίαν μὲ δυςκολίας συγκατένευσαν."

„Περὶ τούτου νὰ μὴ τὸν μέλη ὅταν τις γνωρίζῃ τὸν λόγον, δὲ ὃν ἐπιχειρεῖ τι, δὲν πρέπει νὰ μεταπειθεῖται ἀπὸ κανένα ἄνθρωπον· ἀς φλεβοτομήσῃ λοιπὸν καὶ πέμπτην φοράν. Ἡδύνατο ὅμως νὰ μεταχειρισθῇ καὶ ἐν ἄλλῳ ἰατρικόν."

„Πολὺ θὰ ἐλυπούμην, ἐὰν ἔχω παραλείψει τι."

„Στάσου! Oleum — oleum Nenuphar. Ὁχι! Ὁχι! Oleum Vitrioli, καὶ αὐτὸν ἡδύνατο νὰ τὸ δώσῃ."

„Τὸ Oleum Vitrioli θὰ ἐκαυτηρίαζε τὴν γλώσσαν τοῦ πρίγκηπος. Ἐὰν ἥτο δυνατὸν νὰ μεταχειρισθῇ ἐν μέσον ἀπὸ τὸ βιτρόλιον, τὸ μόνον κατάλληλον θὰ ἥτο τὸ Phlegma vitrioli."

— „Καὶ τι ἔννοει μὲ αὐτό;"

„Εἶναι τὸ Spiritum Vitrioli μὲ πολὺ νερόν, καθὼς καὶ ἡ Γιατ. Μεγαλειότης διέταξε νὰ τὸ μεταχειρίζωνται εἰς τοὺς πυρετοὺς τῶν στρατιωτῶν."

„Ἐμεινει πάντοτε ἥσυχος ὁ πρίγκηψις;"

„Ὁχι!" Ἐνεκα ταχείας ὅρμῆς τοῦ αἵματος δι' ὅλου τοῦ σώματος ἐπομένως δὲ καὶ διὰ τοῦ ἐγκεφάλου πατ' ἀνάγκην παρουσιάσθησαν καὶ παροξυσμοί, οἱ διόδοι ἥσαν σφοδρότατοι τὴν πέμπτην νύκτα."

„Καὶ εἶχε λοιπὸν παραληρήματα, τι ἔλεγε λοιπόν;"

„Κατὰ πρῶτον δὲν ἐγνώριζε πολλάκις ποῦ εύρισκετο, ἐπειτα ἐνόμιζεν, ὅτι ὅλον τὸ ἴππικὸν παρήλαυνεν ἔμπροσθέν του καὶ οἱ ἵπποι ἐλάκτιζον αὐτὸν κατὰ τὸ στήθος, ἵδιως δὲ εἰς τὸν ὅποιον αὐτὸς ἀπῆγει νὰ ἐκδιώξωσι."

„Καὶ πῶς ἐφέρετο κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας;"

„Ολοι οἱ περιεστῶτες καὶ ἔγω τῷ ὑπεσχόμεθα, διτε θὰ ἐκδιώξωμεν ὅλους τοὺς ἵππους καὶ ἔξηκολουμοῦμεν νὰ θέτωμεν τὰ καταπλάσματα μετὰ μεγαλειτέρας προθυμίας."

„Αὐτὰ ἥσαν ὅλα; καὶ τι ἔλεγε περιπλέον;"

„Δὲν ἡμπορῶ πλέον ὅλα νὰ τὰ ἐνθυμηθῶ, πάντοτε ὅμως ἐπρόκειτο περὶ στρατιωτῶν ὑποθέσεων. Ἐκείνο ὅπερ πρὸ πάντων μὲ ἀνησύχει ἥτον, διτε ἔζητε τὰ ὑποδήματά του διὰ νὰ ἐξέλθῃ, νομίζων ὅτι ἔγω ἥμην ὁ ὑπασπιστής του."

„Καὶ τι ἔκαμνεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτη;"

„Δὲν τῷ ἀντέλεγον καθόλου, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν καθηγάσσω τὸν διέβεβαίουν, διτε τὰ πάντα ἥσαν ἔτοιμα πρὸς ἀναχώρησιν, ἔλλειπεν ὅμως μόνον ἡ διαταγὴ τοῦ βασιλέως, καὶ διὰ τοῦτο ἐπρεπε νὰ ἥσυχασῃ ὀλίγον ἀκόμη. Διὰ τῶν λόγων μου τούτων ἐπείθετο νὰ σύρῃ τοὺς πόδας του εἰς τὴν κλίνην καὶ νὰ μείνῃ ἐπ' ὀλίγον ἥσυχος."

„Καὶ καλὰ ἔκαμε· δὲν πρέπει ν' ἀντιλέγῃ τις εἰς τοιούτους ἄνθρωπους, πρέπει μόνον νὸ θωπεύῃ ἐπιτηδείως τὰς φαντασιοπλήσιας των· (κρούων ἐλαφρῶς τὸν ὕμνον τοῦ ἵατροῦ) πολὺ καλὰ διέξηγαγε τὸ ἔργον του· εἴμαι πολὺ εὐχαριστημένος, ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖ ὅμως ν' ἀρνηθῇ, διτε πᾶς ἵατρὸς πρὶν ἡ μάθῃ νὰ θεραπεύῃ ἀσθενεῖς, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἐν νεκροταφεῖον. Αἱ μοι εἰπῆ λοιπόν, ἥτο τὸ νεκροταφεῖον του μεγάλο καὶ τὸ ἔχει ἥδη γεμίσει;"

„Τὸ νεκροταφεῖον μού ἥτο πολὺ μικρὸν καὶ πρὸ πολλοῦ ἥδη τὸ ἐγέμισα."

„Καὶ πῶς ἔγινε τοῦτο;"

„Ἐσκέφθην ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι τὸ πολυτιμώτερον ητῆμα, τὸ διόδοι ἔχει ὁ ἄνθρωπος, καὶ διτε τὸ ητῆμα τοῦτο ἀπαξιμόνον χάνεται, ὀσάκις λοιπὸν μοι· τὸ ἐνεπιστεύοντο καὶ ἔγω ἔβλεπον, διτε ἥδυνατο νὰ ἀπολεσθῇ, ἔζητουν πάντοτε τὰς συμβουλαὶς γεροντοτέρων καὶ ἐμπειροτέρων ἐμοῦ ἵατρῶν, οὕτω δὲ ἐὰν ὁ ἀσθενής ἀπεδινησκε, δὲν ἐθάπτετο εἰς τὸ νεκροταφεῖον μού."

„Αὐτὸς ἔγινε πολὺ σωστά, ἀλλὰ θέλω νὰ τῷ εἴπω, ὅτι οἱ οἰνδήποτε ἐπάγγελμα καὶ ἀν ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος; εἰς τὴν ἀρχὴν κάρμνει σφάλματα. Σοφὸς ὅμως ἄνθρωπος εἶνε ἑκεῖνος, δεῖτις μόνον μίαν φορὰν πειριπέτει εἰς τοιοῦτο σφάλμα, καὶ ἐξ αὐτοῦ διδάσκεται πῶς ν' ἀποφύγῃ δέκα ἀλλα· πλέον τούτου δὲν δύναται τις ν' ἀπαιτήσῃ. — Καὶ ποῦ λοιπὸν ἐσπούδασε;“

„Πρῶτον εἰς Λειψίαν ἐπὶ τρία ἔτη, καὶ κατόπιν εἰς Χάλλην, ὅπου εἶχον διδάσκαλον τὸν δάστημον Χόφμαν, δεῖτις ἔχει θεραπεύσει ἀπὸ ὕδρωπα τὸν μακαρίτην πατέρα τῆς Ύμετ. Μεγαλειότητος.“

„Εἶχε λοιπὸν πολὺ μεγάλον διδάσκαλον, καὶ ἐὰν δὲν ἐμάνθανεν ὅτι γνωρίζει, τὸ σφάλμα θὰ ἥτο ἰδικόν του.“

Καὶ οὕτως ἐπερατώθη ἡ συνδιάλεξις. ‘Ο βασιλεὺς ἀπεχαιρέτησε τρυφέρως τὸν ἀσθενῆ καὶ ἀπερχόμενος εἶπε πρὸς τὸν Τράλλην: „Adieu! Καλὸν εἶνε ὅμως νὰ κάμη ἀκόμη μίαν φλεβοτομίαν.“ Ἀλλ’ ὁ ἀσθενῆς πρίγκηψ μειδῶν καὶ μετ’ ἀσθενοῦς φωνῆς εἶπεν: „Ἀγαπητέ μου δόκτωρ, ίατρεύσατέ με. δλως διόλου κατὰ τὴν ἰδικήν σας μέθοδον.“

Φρειδερίκος δι μέγας πολλάκις ἔλεγε κατόπιν, ὅτι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἐν Βρεσλαύᾳ ὑπῆρχεν εἰς τόσον καλὸς καὶ φρόνιμος ίατρός. Μετὰ πολλὰ δὲ ἔτη, ὅτε τῷ ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τοῦ πρίγκηπος Χάτσφελδ, μαθὼν ὅτι οὗτος ἐνοσηλεύθη ὑπὸ τοῦ ίατροῦ Τράλλου, εἶπεν: „αὐτὸς βεβαίως δὲν θὰ τὸν ἀφίνε ν' ἀποθάνῃ, ἐὰν ὑπῆρχεν ἐλπὶς νὰ σωθῇ.“

‘Ο Τράλλης ἦτον ἀνήρ φιλελευθέρων αἰσθημάτων, ἀνεμιγνύετο δὲ καὶ εἰς πολλὰς φιλολογικὰς διαμάχας, οἷον πρὸς τὸν γάλλον La Mettrie ἴσχυροισθέντα ὅτι ἐιατρικὴ ὑποβοηθεῖ τὸν ἀθεϊσμὸν καὶ τὸν ὑλισμόν, καὶ πρὸς τὸν Λέσσιγκη γράφας κατὰ τοῦ Νάθαν δίτομον, ἀλλ’ ἀσημον βιβλίον. Κατηγορεῖ δὲ τὸν συγγραφέα Νάθαν τοῦ σοφοῦ, πρῶτον ὅτι δὲν εἶνε χριστιανὸς καὶ δεύτερον, ὅτι δὲν γνωρίζει νὰ γράψῃ τὴν γερμανικήν. Περὶ τοῦ βιβλίου τούτου ὁ Λέσσιγκη γράφει τῇ 12. Δεκεμβρίου 1779 πρὸς τὸν ἐν Βρεσλαύᾳ διατριβοντα ἀδελφόν του Κάρολον: „Πρὸ τινῶν ημερῶν ἔλαβον τὸ βιβλίον τοῦ ίατροῦ Τράλλου. Πῶς Σοι φαίνεται; Τί λέγουσι περὶ αὐτοῦ ἐν Βρεσλαύᾳ; Μόνον τὸ βαθὺ γῆρας σώζει τὸν ἄνδρα ἀπὸ τὸν ἐπικίνδυνον χορόν, τὸν ὅποιον ἀλλως ἔθελον τὸν ἀναγκάσει νὰ χορεύσῃ.“

ΦΙΛΙΣΤΩΡ.

Η ΕΠΑΙΤΙΣ.

(συνέχεια).

VII.

— „Κρίνετε τὰ πράγματα πολὺ αὐστηρῶς, Σᾶς βεβαιῶ“, ὑπέλαβεν δι Φρέβεν ἐρυθριῶν. „εἰς τοὺς λόγους Σας ἐν μόνον μέρος τῆς ἀληθείας ὑπάρχει. ‘Ο θεῖος τοῦ ἔρωτος σπινθήρ, δεῖτις καίων μεταδίδεται εἰς τὴν καρδίαν, ἢ ιερὰ τοῦ ἔρωτος ἔκστασις; εἰς ἦν, μία μόνη τοῦ χρόνου στιγμὴ ἀρκεῖ νὰ περιέλθωμεν; δὲν εἶνε τι φαντασιώδες, οὐδὲ ἀπατηλόν, ἐγὼ δὲ πέποιθα εἰς τὴν οὐρανίαν αὐτοῦ προέλευσιν.“

— „Ἐννοῶ τί θέλετε νὰ πῆτε.“ εἶπεν δ Ἅδων Πέτρος· „εἶνε ὄντως ὥραία αὐτὴν ἢ στιγμὴν τοῦ βίου, ἀλλ’ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πηγαζεῖ ἐκ πικρᾶς ἀπάτης. Ἀκούσατε τὴν συνέχειαν τῆς ιστορίας μου. Δὲν μὲν ἐγοήτευεν, ὡς εἶπον, οὔτε μὲν ἐκώλυε συνήθης τις περιορισμός, καὶ ὅμως ἥγαπων ἐμμανῶς ὡς οἱ νεαροὶ τῆς πατρίδος μου ἵππόται. Μόνον καλυμματική ηδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἢ καρδία αὐτῆς τῆς Λαύρας, ὀλλ’ οἱ διφθαλμοί τῆς πολλάκις μοι ὠμολόγησαν ὅτι εὐχαρίστως συγήντων τοὺς ἰδικούς μου. “Ολα τὰ ἀπὸ μέρους μου μικρὰ ἐκεῖνα δείγματα τῆς ἀβροφροσύνης, τὰ ὄποια συνήθως ἀπονέμονται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας, εύμενῶς ἀπεδέχετο ἢ Λαύρα, καὶ μετὰ πάροδον ὀλίγων μηνῶν ἐπέτρεψε μοι νὰ τῇ ἐκφράσω τὸν ἔρωτα μου. Οἱ δὲ γονεῖς τῆς ἀπὸ πολλοῦ ἐνόησαν τὸ πράγμα καὶ δι θεῖος μου ἐδωκέ μοι τὴν συγκατάθεσίν του, προειδεῖς μάλιστα, ὅτι εἶχεν ἥδη ἀποταμῆ ἀυτὸς πρὸς τὸν βασιλέα ἐξαιτούμενος ἀντὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀς παρέσχον ἐν τῷ στρατῷ, τὸν εἰς τὰκματάρχην προβιβασμόν μου. Μὲ παρεκίνησε δέ, εὐθὺς ἀμαλάβω τὸν προβιβασμόν μου τοῦτον, νὰ ἐξομολογηθῶ καὶ εἰς τὸν πατέρα μοι τὸν πρὸς τὴν ἐξαδέλφην μου ἔρωτα καὶ νὰ ζητήσω τὴν συναίνεσίν του διὰ τὰ περαιτέρω. Τοῦτο ὑπεσχέθην εἰς τὸν θεῖον μου ἐπισήμων. Ἄλλοι μονον! διατί νὰ κάμω αὐτὸς τὸ σφάλμα; Μήπως ἥτο δύσκολον νὰ ἐνθυμηθῶ τότε, ὅτι πάντοτε βάσκανός τις δαίμων ἐνεδρεύει τὸν ἄνθρωπον καὶ ὅτι αὐτὸς παρέχει ἡμῖν τὴν εὔτυχίαν ὡς τι ὥραίν ἀδυρμα, τὸ ὄποιον αἴφνης δ ἕδιος θὰ θρυμματίσῃ;“

„Εὖθυς ἀμαλαβίσεως τῆς εὐτυχίας μου, ἐγνώρισμην μεθ’ ἐνὸς λοχαγοῦ ἐξ Ἐλβετίας, τὸν ὄποιον ἥγαπτησα πολὺ καὶ καθ’ ἐκάστην προσεκάλουν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θείου μου. Ἡτον ὥραῖος καὶ ξανθός νεανίας μὲ διαυγεῖς, γαλανούς ὄφθαλμούς, λευκότατος τὴν ὅψιν καὶ ροδοκόκκινος τὰς παρειάς. Ἐφανετο πολὺ λεπτοφυής καὶ ἐπομένως ἀκατάλληλος διὰ τὴν στρατιωτικὴν διατίταν, ἀλλὰ διάσημα πολεμικὰ ἀνδραγαμῆματα, τὰ ὄποια νεώτερος κατώρθωσε, διέφευδον τὴν ἐκ πρώτης ὅψεως ἰδέαν ταύτην τῶν γνωρίμων του. Ἀπέσπα δὲ πάντων τὴν προσοχὴν ἢ παρουσία αὐτοῦ τοῦ νέου ἐν χώρᾳ, ὅπου δ ἥλιος μαυρίζει ὅλων τὰ πρόσωπα, ὅπου ὑπὸ μαύρην κόμην μαῦροι ἀστράπτουσιν ὄφθαλμοι· καὶ ὅταν αὐτὸς ὥμιλει περὶ τῶν χιονοσκεπῶν ὅρέων καὶ τοῦ αἰωνίου φύχους τῆς πατρίδος του, ὅλοι προειδεῖς μεθ’ ἥδονῆς εἰς τοὺς λόγους του καὶ πολλαὶ γυναῖκες ἐδοκίμαζον νὰ τηξωσι διὰ τῶν βλεμμάτων αὐτῶν καὶ τὸν πόγον τῆς καρδίας του.“

„Πρωΐαν τινὰ μὲν ἐπεισέρθην εἰς φίλος, δεῖτις εἶχεν ἥδη γνωστὸν τοῦ πρὸς τὴν Λαύραν ἔρωτός μου, καὶ μὲν ἐδωκε διὰ παντοίων μυστηριωδῶν πως λόγων νὰ ἐννοήσω, ὅτι ἢ ἐπρεπε νὰ προέχω ἢ νὰ νυμφευθῶ τὴν ἐξαδέλφην μου πρὶν ἢ λάβω τὸ διάταγμα τοῦ προβιβασμοῦ μου, διότι πιθανὸν νὰ συνέβαινον ἐν τῷ μεταξὺ πολλὰ δυσάρεστα δι’ ἐμὲ πράγματα. Ἐμεινα ἐμβρόνητος· ἐξήτασα λεπτομερέστερον τὸν φίλον μου καὶ ἐπὶ τέλους κατώρθωσα νὰ μάθω, ὅτι ἡ Δόννα Λαύρα εἶχεν ἐνίστε συνεντεῦξεις μετέ τινος ἀνδρὸς παρά τινι ὑπανδρεύην φίλη τῆς. Ὁ κύριος οὐτος εἰςδένει κρυψίων εἰς τὴν οἰκίαν περικεκαλυμμένος μὲ μανδύαν. Ηύχαριστησα τὸν φίλον μου καὶ ἐχωρίσθημεν. Τίποτε δὲν ἐπίστευσα κατ’ ἀρχὰς ἐξ ὅλων τούτων, ἀλλ’ ἔχοντας τις ζηλοτυπίας καὶ δυσπιστίας παρέμεινεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τούτων. Ἡρχισα νὰ σκέπτωμαι ἀναλογιζόμενος τὴν πρὸς ἐμὲ ἐν γένει σύμπεριφορὰν τῆς Λαύρας καὶ εὔρον αὐτὴν ἀναλλοίωτον μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης· ἡ Λαύρα ἥτο πάντοτε ἐρασμία καὶ προσηνής πρὸς ἐμὲ ὡς καὶ πρίν, ἀνταπεκρί-